

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Liškové a soudců JUDr. Ivana Kratochvíla a JUDr. Hany Čvančarové ve věci žalobce: **Pavel S.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeným JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D., advokátem Praha 2, Karlovo nám. 28, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČ: 00025429, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o zaplacení **324.660 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 9. března 2015, č.j. 10 C 107/2013 – 152,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku I. **m ě n í** tak, že se zamítá žaloba na zaplacení částky 10.000 Kč se 7,05 % úrokem z prodlení p.a. z této částky od 16.3.2013 do zaplacení a konstatuje se porušení práva vydáním nezákonného rozhodnutí, sdělením podezření Policie České republiky, Městského ředitelství policie Brno, Územní odbor SKPV MŘ Brno, 9. oddělení obecné kriminality, ze dne 20.12.2011, č.j. KRPB-26844-40/TČ-2011-060240 o zahájení trestního stíhání žalobce, v zamítavém výroku II. se **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

O d ů v o d n ě n í

Soud I. stupně shora označeným rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 10.000 Kč se 7,05 % úrokem z prodlení p.a. z této částky od 16.5.2013 do zaplacení (výrok I.), ve zbývající části, kterou se žalobce po žalované domáhal zaplacení 314.660 Kč se 7,05 % úrokem z prodlení p.a. z této částky od 16.5.2013 do zaplacení, žalobu zamítl (výrok II.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.). Podle jeho odůvodnění se žalobce domáhal, aby žalované byla uložena povinnost zaplatit mu nemajetkovou újmu ve výši 324.660,- Kč se 7,05 % úrokem z prodlení od 16. 5. 2013 do zaplacení s odůvodněním, že dne 20. 12. 2011 bylo proti němu záznamem o sdělení podezření policejního orgánu zahájeno trestní stíhání pro přečin neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru dle § 208 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2012, sp. zn. 95T 243/2011 bylo trestní stíhání zastaveno, neboť skutek, pro který byl trestně stíhán, není trestným činem a není důvod k postoupení věci. Po provedeném dokazování soud návrhu vyhověl pouze z části a žalobci přiznal zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu ve výši 10.000 Kč, co do zbytku, včetně majetkové škody ve výši 2.160 Kč, která měla žalobci vzniknout úhradou nákladů právního zastoupení, žalobu zamítl. Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil ust. § 142 odst.2, ve spojení s § 151 odst.1 o.s.ř., s ohledem na pouze částečný úspěch žalobce ve věci.

K odvolání obou účastníků Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1.9.2015, č.j. 21 Co 198/2015 – 219 rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku I. změnil tak, že se zamítá žaloba na zaplacení 10.000 Kč s příslušenstvím, v zamítavém výroku II. jej potvrdil.

K dovolání žalobce Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 8.11.2016, č.j. 30 Cdo 2586/2016 – 332, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1.9.2015, č.j. 21 Co 198/2015 – 219 zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud ve svém zrušovacím rozsudku pro poměry této věci uzavřel, že byl-li obviněný stíhán ve více trestních řízeních pro skutek obdobné povahy, avšak odlišný v časových souvislostech, není tím vyloučen vznik nemajetkové újmy za každé takové řízení, když druhé (nyní zkoumané) trestní stíhání bylo zahájeno i přes rozhodnutí Nejvyššího soudu, které právní základ prvního trestního stíhání zpochybnilo. Současně uvedl, že každé souběžné probíhající trestní stíhání by nemělo vytvořit podklad pro násobení nemajetkové újmy, souhlasil však se žalobcem, že s narůstajícím počtem trestních stíhání, které následně končí jejich zastavením, resp. zproštěním obžaloby, subjektivně

prožívané útrapy narůstají a je úkolem soudu tyto zhodnotit a určit míru navýšení s ohledem na individuální okolnosti případu. Zároveň zdůraznil, že pokud by odvolací soud při svém novém zhodnocení případu dospěl k závěru, že konstatování porušení práva nedostačuje jako satisfakce nemajetkové újmy žalobce a je namístě zadostiučinění finanční, neopomene zdůvodnit své závěry ohledně stanoveného odškodnění ve smyslu zásad uvedených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015, sp.zn. 30 Cdo 1747/2014.

Odvolací soud opětovně přezkoumal podle § 212 a § 212a odst.1,5 zák. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění platném do konce roku 2013 (čl. II., bod 2 přechodných ustanovení zák. 293/2013 Sb., dále jen o.s.ř.), napadený rozsudek, včetně správnosti postupu soudu v řízení, které jeho vydání předcházelo a po té shledal důvodným odvolání obou účastníků, pouze však z části.

Podle konstantní judikatury je stanovení formy nebo výše přiměřeného zadostiučinění především úkolem soudu I. stupně a přezkum úvah tohoto soudu je úkolem soudu odvolacího (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 1661/2013).

Soud I. stupně správně uzavřel, že je dán odpovědnostní titul žalobce, spočívající ve vydání nezákonného rozhodnutí (zahájení trestního stíhání, které bylo následně zastaveno), protože zastavení trestního stíhání má v takovém případě stejné důsledky jako zrušení nezákonného rozhodnutí dle § 8 odst.1 zák. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, (dále jen OdpŠk).

Odškodnění nemajetkové újmy žalobce za první trestní stíhání bylo provedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21.3.2014, č.j. 12 C 34/2013 – 156, ve znění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21.10.2014, č.j. 16 Co 373/2014 – 186, ve výši 10.000 Kč. Ve smyslu rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015, sp.zn. 30 Cdo 1747/2014 výše zadostiučinění přiznaného podle § 31a odst.2 OdpŠk na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují, významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Při posouzení formy a výše zadostiučinění odvolací soud přihlédl i k rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011 podle kterého forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámce konstatování porušení práva namístě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

Odvolací soud vycházel z ustálené judikatury, že je možné žalobci poskytnout zadostiučinění v penězích, příp. uložit žalovanému poskytnout žalobci omluvu (pokud by se jí žalobce domáhal) či jen konstatovat porušení práva (i bez návrhu). Uložení konstatování porušení práva není vyloučeno ani v případě, že příslušný úřad již sám porušení práva poškozeného konstatoval, avšak jen tehdy, jestliže dospěje k závěru že konkrétní okolnosti konstatování porušení práva nejsou adekvátní satisfakcí za utrpěnou újmu (a to i s přihlédnutím k obsahu stanoviska a kontextu, v jakém bylo přijato, zejména ve vazbě na obsah žádosti poškozeného, srovnej viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19.11.2014, sp.zn. 30 Cdo 3850/2014).

Podle § 31a odst.2, věta první OdpŠk se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možné nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující.

Za skutkové situace, kdy za první nezákonné trestní stíhání žalobce, pro shodný skutek jako v případě druhého trestního stíhání za pozdější období (které bylo zahájeno i přes rozhodnutí Nejvyššího soudu, které právní základ prvního trestního stíhání zpochybnilo), bylo žalobci přiznáno zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu ve výši 10.000 Kč, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21.3.2014, čj. 12 C 34/2013 – 156, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21.10.2014, č.j. 16 Co 373/2014 - 186, odvolací soud opětovně zvažoval formu odškodnění za vzniklou nemajetkovou újmu vzniklou druhým trestním stíháním žalobce ve smyslu § 31a odst.2 OdpŠk, když je dán právní základ takového nároku. Je pravdou, že trestní stíhání žalobce nemělo být zahájeno, vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí trestních soudů obou instancí v prvním trestním stíhání. To mohlo být důvodem opětovného vzniku nemajetkové újmy na straně žalobce, vyvoláním nového stresu, obdobně jako v případě prvního trestního stíhání, nelze jej však považovat za podklad pro násobení vzniklé nemajetkové újmy (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8.11.2016, č.j. 30 Cdo 2586/2016 – 332 v posuzované věci). Současně nelze přehlédnout, že první trestní stíhání bylo zahájeno dne 5.5.2010 a ukončeno dne 22.5.2012, přičemž druhé trestní stíhání bylo zahájeno dne 20.12.2011 a ukončeno dne 28.6.2012 (právní moc 21.7.2012), když žalobce musel výsledek druhého trestního stíhání (zastavení), s ohledem na výsledek prvního trestního stíhání, nepochybně očekávat.

V případě druhého trestního stíhání žalobce proto odvolací soud, na rozdíl od soudu I. stupně, považuje ve smyslu § 31a odst.2 OdpŠk za vhodnější (a adekvátní) formu odškodnění nezákonného rozhodnutí - sdělení policejného orgánu o zahájení trestního stíhání žalobce, přiznání odškodnění nikoliv formou finanční, ale konstatováním porušení práva odvolacím soudem a to i za situace, kdy příslušný úřad sám porušení práva poškozeného konstatoval již ve vyjádření

k žalobě ze dne 10.7.2013 formou: „že jako adekvátní kompenzace žalobcem tvrzené imateriální újmy se jeví konstatování vydání nezákonného rozhodnutí, ve spojení se zastavením trestního stíhání“. Odvolací soud takovou formulaci konstatování porušení práva příslušným úřadem nepovažuje, s ohledem na všechny okolnosti případu za adekvátní satisfakci za utrpěnou újmu, kterou žalobce pocítoval, obdobně jako v případě prvního trestního stíhání.

Odvolací soud setrvává na svém původním závěru, že neshledal oprávněným nárok žalobce na zaplacení majetkové újmy ve výši 2.160 Kč, když souhlasí s odůvodněním rozsudku soudu I. stupně, že tato škoda žalobci nevznikla v příčinné souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí, neboť v době procesního úkonu dne 15.11.2011 nebylo trestní stíhání žalobce dosud zahájeno. Žalobce svá skutková tvrzení průběžně měnil. V žádosti o předběžné projednání nároku ze dne 14.11.2012 (§ 14 odst.1 OdpŠk) tuto škodu zahrnul do nároku na odškodnění z důvodu nezákonného rozhodnutí, aby ji žalobě požadoval, ale již z důvodu nesprávného úředního postupu. Jestliže žalobce tvrdí, že mu tato škoda vznikla v důsledku nesprávného úředního postupu policejního orgánu, který spočíval v tom, že měl věc ihned odložit na základě judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu, jeho tvrzení neobstojí. Za nesprávný úřední postup nelze označit postup policejního orgánu, který přešetřoval trestní oznámení Ing. K., přinejmenším formou podání vysvětlení od osoby, kterou oznamovatel označil jako podezřelou ze spáchání trestného činu, protože při podání trestního oznámení je povinností policie prošetřit, zda došlo k spáchání trestného činu (§ 158 zák. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů). Pouze na základě judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu se trestní oznámení oznamovatele policejním orgánem vesměs nezastavuje.

Odvolací soud neshledal odůvodněné odvolací námitky žalobce (výslovně právně nespecifikované), pro přiznání vyššího peněžitého zadostiučinění, naopak jako dostačující formu za vzniklou nemajetkovou újmu shledal konstatování porušení práva odvolacím soudem. Rozsudek soudu I. stupně byl proto ve vyhovujícím výroku I. podle § 220 odst.1, písm.a) o.s.ř. změněn, v zamítavém výroku II. byl podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen.

Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů je odůvodněn § 142 odst.2, ve spojení s § 224 odst.1,2 o.s.ř., když v řízení byl žalobce procesně úspěšný v nároku na přiznání nemajetkové újmy (formou konstatování porušení práva) a naopak neúspěšný v nároku na zaplacení majetkové škody.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **j e** dovolání přípustné za podmínek § 237 o.s.ř., podáním do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím soudu I. stupně.

V Praze dne 10. ledna 2017

JUDr. Helena Lišková v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Ettlerová Anna